

UGSEAD
Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi Araştırmaları Dergisi
International Journal of Research in Fine Arts Education

<http://ugsead.penpublishing.net>

Ressamları Konu Alan Çocuk Kitaplarının Sanatla İlişkili Eğitsel Özellikleri
Art Related Educational Properties of Children's Books on Artists Expanded
Abstract*

Cansu Yıldız¹, Mine Canan Durmuşoğlu²

¹ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı.

² Dr. Öğr. Gör. Hacettepe Üniversitesi, Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı.

Önerilen Atıf Alınır: Yıldız, C. ve Durmuşoğlu, M. C. (2018). Ressamları konu alan çocuk kitaplarının sanatla ilişkili eğitsel özellikleri. *Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi Araştırmaları Dergisi (UGSEAD)*, 1(1), 29-49.

Geliş Tarihi: 20 Aralık 2018
Kabul Tarihi: 25 Aralık 2018
Çevrimiçi Yayın Tarihi: 30 Aralık 2018

Anahtar kelimeler:

çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, sanat, görsel sanatlar, ressamlar

ÖZET

Çeşitli amaçlarla hazırlanan nitelikli çocuk kitapları okuma kültürünü kazandırmasının yanı sıra, çocuğun bilişsel, sosyal duygusal, motor ve dil olmak üzere bütün gelişim alanları üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Çocuk edebiyatında diğer türlerle karşılaştırıldığında daha az sayıda olduğu görülen sanata, sanat eserlerine ve sanatçılara ilişkin kitaplar, çocukların sanata ilişkin bilgi dağarcıklarına, sanatsal ve estetik duyarlılıklarına katkıda bulunurken, sanata karşı merak ve ilgi duymalarını da sağlayabilir. Araştırmanın amacı ressamları konu alan çocuk kitaplarının biçimsel ve sanatla ilişkili eğitsel özelliklerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi kullanılmış ve elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ressamları konu alan 57 adet çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış "Resimli Çocuk Kitabı Biçimsel Özellikler Formu" ve "Resimli Çocuk Kitabı Sanatla İlişkili Eğitsel Özellikler Formu" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda incelenen çocuk kitaplarının tamamına yakınının sanatçının yaşam öyküsüne ve sanat eserlerinden örnekler yer verdiği, çocukların estetik duyarlılık geliştirmesine katkı sağlayacak görsellere sahip olduğu ve çocuklara farklı kültürler hakkında zengin bilgiler sunduğu bulunmuştur. İncelenen kitapların büyük çoğunluğunun sanatı zaman içinde değişim ve dönüşüm gösterebilen bir olgu olarak sunduğu, sanatçıları ise insan doğasına uygun olarak güçlü ve zayıf yönleriyle tanıttığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda incelenen çocuk kitaplarının yaklaşık yarısının çeviri yarısının yerli olması sevindirici bir bulgu iken, kadın ve yerli ressamların konu alındığı kitap sayısının azlığı olumsuz bir durumdur. Ayrıca araştırmanın sonucunda bazı kitaplarda yazarların sanat ve sanatçılarla ilgili öznel yargılarda bulunduğu tespit edilmiştir.

© UGSEAD All rights reserved

Received: 20 December 2018
Accepted: 25 December 2018
Online Release: 30 December 2018

Keywords:

children's literature, children's books, art, visual arts, artists dge

EXPANDED ABSTRACT

Introduction

Qualified children's books prepared for a variety of purposes have a positive effect on the child's cognitive, social emotional, motor and language development areas as well as providing a culture of reading. Books on art, works of art and artists which are seen to have fewer numbers in children's literature compared to other genres can contribute to children's knowledge of art, their artistic and aesthetic sensibilities and these books can also create curiosity and interest in art.

The Purpose of The Study

The purpose of the study is to examine the formal and art related educational properties of children's books about artists.

Method

In the study, the document analysis of the qualitative research methods was used and the data were analyzed by content analysis. The study group consisted of 57 children's books on artists. In this research "Formal Properties Form for Picture Children's Books" and "Art Related Educational Properties Form for Picture Children's Books" were used as data collection tools. In order to ensure internal consistency, 25 books were examined by the researchers in the light

* Bu çalışma, 2018 yılında Ankara'da gerçekleştirilen II. Uluslararası Sanat Eğitimi Araştırmaları Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

of the identified categories and the similarity ratio of the data set was calculated by the formula. The inter-encoder consensus was found to be .87.

Findings

When the formal properties of the illustrated children's books were examined, it was determined that most of the books had an ISBN number, no age group was specified, the cover art was interesting, had a thin cardboard cover, page numbers were not included, and the letter of the letters were appropriate for the development characteristics of the children. In addition, it was found that the illustrations of the books were entertaining, there was a harmony of illustration and text on their pages and the illustrations carried the action and meaning. In general, it is considered that formal properties of the picture books about the artists examined are qualified and that some formal deficiencies in the books need to be eliminated in subsequent editions. As a result of the research, it was found that almost all of the children's books examined included the artist's life story and examples of works of art, had visuals that would contribute to the development of children's aesthetic sensitivity and provided children with rich information about different cultures. It was determined that the majority of the books examined present the art as a phenomenon that can change and transform over time and introduced the artists with the strengths and weaknesses in accordance with human nature. While it is pleasing that approximately half of the children's books examined are native writers, the low number of books on women and native artists is a negative situation. In addition, it was found that the writers made subjective judgments about art and artists in some books.

Results

As a result of the study, it is considered that there are very few studies about children's books on art or artists in the literature and that more studies are needed on this subject. While formal properties of the majority of the books examined in the study were found to be qualified, there were found some deficiencies when considering the art related educational properties. There is an important role for publishers in order to eliminate the quantitative and qualitative deficiencies in the children books about women artists and Turkish artists. It is thought that books should be reviewed and the authors' opinions should be cleared from the subjective thoughts of the authors, since the writer's subjective judgments about art and the artist can easily affect children's perspective. The books should encourage children to question, research, create their own point of view, and be able to stimulate children's curiosity about art and artists in an objective narrative. Furthermore, it is recommended that different artists and works of art be included in the publications that will be prepared for publishing houses. Thus, children can be offered a variety of artistic and aesthetic diversity as well as literary pleasure.

© UGSEAD All rights reserved

Giriş

Geçmişten günümüze değişen çocukluk anlayışı ile 19. yüzyılın başlarından itibaren çocukların yetişkinlerden farklı yetenek, beceri ve ihtiyaçlara sahip oldukları anlaşılmıştır. Bu anlayış, çocuklara ait kitapları gündeme getirmiş ve tarih boyunca çocuk kültüründe meydana gelen gelişmeler sonucu günümüzdeki çocuk edebiyatı anlayışı şekillenmiştir (Gönen ve Veziroğlu, 2013). Çocuk edebiyatı, çocuğun algı, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun, temel kaynağı çocukluk olan ve çocuk gerçekliğini yansıtan, çocuğa okuma sevgisi kazandıran, çocuğun edebi, sanatsal ve estetik yönlerini geliştiren ve çocuğu duyarlı bir şekilde yetişkin olmaya hazırlayan bir edebiyat alanıdır (Şirin, 2007). Çocuk edebiyatı, çocukların güven duyma, sevmeye, sevilme, bir gruba ait olma ve başarılı olma gibi ruhsal ihtiyaçlarını karşılar. Çocukların bilişsel, dil, sosyal duygusal ve motor gelişim alanlarına olumlu katkılarda bulunur. Çocukların yaratıcı düşünme becerileri ve hayal güçlerini geliştirirken aynı zamanda kitabın bir bilgi ve eğlence kaynağı olduğunu öğretir (Gönen ve Veziroğlu, 2013). Nitelikli çocuk kitapları çocuğa insanı, güçlü ve zayıf yanlarıyla, çelişkileriyle ve çatışmalarıyla tanıtır. Çeşitli kültürleri tanıtır, farklı ırk, dil ve dinden insanlara yakınlık duymalarını sağlar. Çocuklara dil sevgisi, dil duyarlılığı ve dil bilinci kazandırırken çocukların duygu eğitimine katkıda bulunarak iç dünyalarını zenginleştirir (Nas, 2004). Çocuk edebiyatının bir diğer işlevi ise okuduğunu anlayan, düşünen ve kendini gerçekleştiren birey yetiştirmektir (Şirin, 2016).

Çocuk edebiyatının önemli işlevlere sahip olduğu erken çocukluk döneminde sanat da önemli bir yer taşımaktadır. Farklı araştırmaların sonuçları, eğitimin her kademesinde sanatın önemini vurgulamaktadır (Ayaydın, 2013). Bireylerin sanata ilişkin deneyimleri öğrenmenin ve merakın en üst seviyede olduğu çocukluk yıllarında başlamalıdır. Çocukların sanata olan ilişkisi sadece resim, baskı resim, üç boyutlu ya da farklı malzemelerden yapılan çalışmalardan oluşmamalıdır. Çocuklara sanata belli bakış açıları kazandıran sanatçıları ve eserleri tanıtarak, düşüncelerini ifade edebilme ve arkadaşlarının düşüncelerini öğrenebilme ortamları sağlanmalıdır (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Dilidüzgün (2007) okul öncesi gibi erken bir dönemde sanat eğitiminin temellerinin atıldığını ve genel olarak konusu ne olursa olsun tüm resimli çocuk kitaplarının bu temeli güçlendirdiğini belirtmiştir. Sanat ve sanatçıları ele alan resimli çocuk kitaplarıyla ise bu olumlu etki arttırılabilmektedir (Akhun, 2012). Sanat hakkındaki çocuk kitapları, sanat eğitimi amacının dışında, sanatın dünya hakkında iletişim kurmanın ve öğrenmenin başka bir yolu olduğunu hatırlatır. Çocuklar bu kitaplarla hem kendilerini, kendi sanatlarını yaratabilecek

sanatçılar olarak görebilir hem de diğer sanatçıların eserlerindeki görsel mesajları yorumlayabilirler (Galda & Short, 1993). Çocukluk döneminde, sanatın renkli ve estetik dünyasına kapı açan nitelikli çocuk kitapları ile çocukların sanata ilişkin bilgi dağarcıkları genişletilirken, sanata olan merak ve ilgileri de teşvik edilebilir. Aynı zamanda bu kitaplar kültürün görsel sembolleri olarak, kültür kavramı ile tanışmaya başlayan çocukların dünyadaki çeşitliliği anlamalarına yardımcı olabilir (Mathis, 2015).

Yurt dışındaki yayınlar incelendiğinde “çocuklar için sanat” serilerinin genellikle sanatçıların yaşamını ele alan biyografi türünde hazırlandığı görülmektedir. Bu biyografiler, sanatçıların yaşadığı yer, neleri sevdikleri ve aileleri hakkındaki sanatçının yaşamına dair sorularına yanıtlarken aynı zamanda sanatçının sanatsal teknikleriyle ilgili detayları ve tablolarını yaparken nereden fikir aldıklarına dair bilgileri de içermektedir. Bu kitaplar, çocukların bir sanat yapımının ve sanatçının yaşamının tarihsel bağlamını hissetmeleri için, sanatçıları belirli kültürel ve tarihsel bağlamlara yerleştirir (Galda & Short, 1993). Çocuk edebiyatında sanat ve sanatçıların ele alındığı bir diğer tür ise eğitici ve bilgilendirici çocuk kitaplarıdır. Şirin (1998) bu kitaplar aracılığı ile çocukların renk uyumu, kompozisyon, çizgi gibi sanat elementlerini fark etmeye başladıklarını ve söz konusu bu kitapların çocukların estetik yargı gelişimini de desteklediğini ifade etmiştir. Eğitici ve bilgilendirici çocuk kitapları sınıflandırılması arasında yer alan çocuklar için sanat kitapları, sayıları hızla artan ancak bilimsel anlamda çok az tartışılan bir çocuk edebiyatı türüdür (Bolat Aydoğan, 2013).

Alan yazın incelendiğinde, sanat veya sanatçıları konu alan çocuk kitapları hakkında yapılan çalışmaların oldukça az sayıda olduğu görülmektedir. Bolat Aydoğan (2013) yaptığı çalışmada ele aldığı çocuk sanat kitabını, biçimsel ve içerik özellikleri açısından inceleyerek çocuk sanat kitaplarının değerlendirilmesine yönelik bilimsel ölçütler geliştirmiştir. Araştırma sonucunda geliştirmiş olduğu bilimsel ölçütler ışığında incelediği kitabın nitelikli bir çocuk sanat kitabı olduğunu, eğitimcilere ve ailelere önerilebileceğini tespit etmiştir. Akhun (2012) tarafından görsel sanatçıları tanıtan 20 adet resimli çocuk kitabında sanatçıların eğitimleri, benimsedikleri tarz, yaşadıkları dönemin sanatına yön veren sosyokültürel ve ekonomik olaylar, aile ve yakın çevresinin ve yaşadığı olayların sanatlarına olan etkisi ve kitapların çocuklara verdiği mesajları incelenmiştir. Türk sanatçıların ve kadın sanatçıların tanıtıldığı kitapların sayıca daha az olduğu, çeviri kitapların yoğunlukta olduğu ve kitapların hedef kitleye uygun olduğu araştırma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar arasında yer almaktadır. Mathis (2015) sanat ve sanatçıları konu alan 12 çocuk kitabının eleştirel içerik analizini yapmış ve sanatın kültürdeki güçlü rolünü ortaya koymuştur. Alan yazında yer alan sınırlı sayıda çalışmanın sanat ve sanatçıları ele alan çocuk kitaplarının farklı boyutlardan ele aldığı belirlenmiş ancak kitapların sanata ilişkin eğitsel özelliklerin incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı ressamı konu alan çocuk kitaplarının biçimsel ve sanatla ilişkili eğitsel özelliklerinin incelenmesidir.

Yöntem

Araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi kullanılmış ve elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu yöntemde belli ölçütleri karşılayan örnekler, çalışma grubuna dahil edilir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Araştırmada çocuklara yönelik hazırlanmış ressamı konu alan resimli kitaplar ölçüt olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu, 4-10 yaş grubu için hazırlanmış ressamı konu alan 57 adet çocuk kitabı oluşturmaktadır. Kitaplara K1, K2, K3,..., K57 kodları atanmıştır. Ek-1’de çalışma grubuna dahil edilen kitaplar ve kodları yer almaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada künye bilgilerinin yanı sıra, kitabın boyutu, baskı özellikleri ve resimleme özellikleri gibi kitaba ilişkin biçimsel özelliklerin tespiti için araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan “Resimli Çocuk Kitabı Biçimsel Özellikler Formu” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan bir diğer veri toplama aracı ise “Resimli Çocuk Kitabı Sanatla İlişkili Eğitsel Özellikler Formu”dur. Araştırmacılar tarafından hazırlanan bu formda, Bolat Aydoğan (2013) tarafından geliştirilen “Çocuk sanat kitabı içeriğinin sanatsal amaçlara uygunluk kriterleri”nden de faydalanılmıştır. Form, kitapta sanat, sanat eseri ve sanatçıya ilişkin verilen bilgiler ve bilgilerin sunulduğu biçimleri gibi sanata ilişkin eğitsel özelliklerle ilgili maddeler içermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada çalışma grubundaki kitaplar, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, metin verilerini, görsel verileri ve içeriğin bağlamsal anlamını analiz etmek için kullanılır (Hsieh & Shannon, 2005). Metin verileri sözel, yazılı veya elektronik biçimde olabilir. Anlatı yanıtları, açık uçlu anket soruları, röportajlar, gözlemler, makaleler, kitaplar veya kılavuzlar gibi yazılı ortamlardan elde edilmiş olabilir (Kondracki & Wellman, 2012). İçerik analizinde süreç araştırmanın amacına göre farklılık gösterebilir. Kategoriler analizler devam ederken ortaya çıkabileceği gibi, araştırmacı tarafından analiz öncesinde de belirlenebilir (Büyüköztürk ve diğ., 2012). Araştırmanın amacı doğrultusunda ilgili alan yazın incelenerek kategoriler oluşturulmuş ve veri toplama aracı haline dönüştürülmüştür. İçsel tutarlılığın sağlanması adına 25 kitap belirlenen kategoriler

ışığında araştırmacılar tarafından beraber incelemiş ve veri setinin benzerlik oranı formülü ile hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arası görüş birliği .87 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman'a (1994) göre kodlayıcılar arası görüş birliği en az .80 olmalıdır ve bu çalışmada içsel tutarlılık sağlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde incelenen çocuk kitaplarının biçimsel özellikleri ve sanatla ilişkili eğitsel özelliklerine ilişkin elde edilen bulgular sunulmuş ve sanatla ilgili eğitsel özelliklere ilişkin elde edilen bulgular nitel alıntılar yapılarak açıklanmıştır.

Tablo 1. Çalışma grubunda yer alan kitapların biçimsel özellikleri

Çeviri/Yerli	f	Tür	f
Çeviri	30	Biyografi	20
Yerli	27	Resimli öykü	24
Toplam	57	Diğer	13
		Toplam	57
ISBN numarası	f	Yaş Grubu	f
Var	52	Belirtilmiş	16
Yok	5	Belirtilmemiş	41
Toplam	57	Toplam	57
Kapak Türü	f	Sayfa Numaraları	f
İnce karton	49	Var	42
Kalın karton	8	Yok	15
Toplam	57	Toplam	57
Kağıt türü	f	Harflerin puntosu	f
Birinci hamur	14	Uygun	57
Kuşe	43	Uygun değil	0
Toplam	57	Toplam	57
Kitabın boyutu	f	Renklendirme	f
Büyük	17	Canlı	37
Orta	34	Pastel	19
Küçük	6	Siyah beyaz	1
Toplam	57	Toplam	57
Kapak resmi ilgi çekicidir.	f	Resimler konuya uygun ve anlaşılabilir.	f
Evet	43	Evet	48
Hayır	14	Hayır	9
Toplam	57	Toplam	57
Sayfalarda resim metin uyumu vardır.	f	Resimler eğlendiricidir.	f
Evet	53	Evet	34
Hayır	4	Hayır	23
Toplam	57	Toplam	57
Resimler hareket ve anlatım gücü taşır.	f	Bilinmeyen sözcük ve terimler için sözlük vardır.	f
Evet	57	Evet	4
Hayır	0	Hayır	53
Toplam	57	Toplam	57

Tablo 1'de çalışma grubunda yer alan kitapların biçimsel özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Çalışma grubunda yer alan kitapların 30'unun çeviri olduğu, 27 kitabın ise yerli yazarlar tarafından yazıldığı belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan kitapların 24'ünün resimli öykü kitabı, 20'sinin biyografisi, 11'inin eğitici ve bilgilendirici ve 2 kitabın da çizim roman türünde olduğu bulunmuştur. Tablo 1 incelendiğinde kitapların 52'sinin ISBN numarası bulunduğunu görülmektedir. Kitapların 41'inde yaş grubunun belirtilmediği, 49'unun ince karton kapağa sahip olduğu ve 42'sinde sayfa numaralarının olmadığı tespit edilmiştir. İncelenen kitapların 43'ünün sayfalarının kuşe kağıttan oluştuğu ve kitapların tamamında harf puntosunun yaş grubuna uygun olduğu belirlenmiştir. İncelenen kitapların 34'ü orta boy, 17'si büyük boy ve 6'sı küçük boydur. Kitapların 37'si canlı, 19'u, pastel ve 1'i de siyah beyaz olarak renklendirilmiştir. Kitapların 43'ünün kapak resmi ilgi çekici olarak tespit edilirken; 34 tanesinin resimlerinin eğlendirici niteliğe sahip olduğu bulunmuştur. Kitapların 53'ünde

sayfalarda resim metin uyumunun olduğu ve kitaplarının tamamında resimlemelerin hareket ve anlam gücü taşıdığı belirlenmiştir. İncelenen kitapların yalnızca 4'ünde bilinmeyen sözcük ve terimler için sözlük bulunduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Çalışma grubunda yer alan kitapların konu aldıkları ressamlar

Ressam	f	Ressam	f
Leonardo da Vinci	9	Wassily Kandinsky	2
Vincent van Gogh	9	Bedri Rahmi Eyüboğlu	1
Pablo Picasso	5	Diego Velázquez	1
Salvador Dali	4	Giuseppe Arcimboldo	1
Claude Monet	3	Gustav Klimt	1
Osman Hamdi Bey	3	Henri Rousseau	1
Edgar Degas	2	Jan van Eyck	1
Frida Kahlo	2	Rembrandt van Rijn	1
Joan Miro	2	Sonia Delaunay	1
Paul Gauguin	2	Birden fazla ressamı ele alan kitap	4
Pieter Bruegel	2	Toplam	57

Tablo 2'de çalışma grubunda yer alan kitaplara konu olan ressamlar yer almaktadır. Tablo 2 incelendiğinde kitaplarda en çok Leonardo da Vinci ve Vincent Van Gogh'a yer verildiği görülmektedir. Kitaplardan 53'ünün tek bir ressamı konu aldığı, 4 kitapta (K33, K37, K41 ve K53) birden fazla ressama yer verildiği tespit edilmiştir. 57 kitabın 54'ünde erkek ressamlar konu edilirken yalnızca 3 kitapta (K4, K38 ve K39) kadın ressamlar anlatılmıştır. Birden fazla ressamın anlatıldığı K37 kodlu kitapta hem kadın hem de erkek resamlara yer verildiği bulunmuştur. Çalışma grubunda yer alan kitapların yalnızca 4'ünde Türk resamlara yer verildiği (K17, K31, K46, K55), geri kalan 53 kitapta yabancı ressamların anlatıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Çalışma grubunda yer alan kitapların sanatla ilişkili eğitsel özellikleri

Sanatla İlişkili Eğitsel Özellikler	Hayır (f)	Evet (f)
Ressamın yaşam öyküsüne yer verilmiştir.	6	51
Ressamın temsil ettiği akım hakkında bilgiler yer almaktadır.	29	28
Ressamın kullandığı tekniğe ilişkin bilgiler yer almaktadır.	4	53
Ressamın sanat eserlerinden örnekler yer almaktadır.	1	56
Kitapta geçen sanat eserlerinin künye bilgileri vardır.	34	23
Kitap çocukların sanatı anlamalarını sağlayacak sanatın doğasına ilişkin bilgi ve kavramları içermektedir.	5	52
Kitapta geçen sanatsal terimlere ilişkin açıklamalar bulunmaktadır.	32	25
Kitapta yer verilen bilgiler ve sanat eserlerinden örneklerle, sanatın zaman içinde değişim ve dönüşüm gösterebileceği sunulur.	16	41
Kitap aktardığı bilgiler ve farklı sanat eserlerinden örneklerle çocukların farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmalarına katkıda bulunur.	6	51
Kitap, çocuklara farklı sanatsal teknik ve malzemeler kullanarak anlatım zenginliği yaratılabileceği farkındalığı kazandırmaktadır.	9	48
Görseller çocuğun estetik duyarlılık geliştirmesine katkı sağlar.	0	57
Çocukların hayal güçlerini destekleyen etkinlikler bulunmaktadır.	45	12
Ressamlar insan doğasına uygun olarak güçlü ve zayıf yönleriyle tanıtılmıştır.	12	45
Yazar, sanat eserleri hakkında öznel yorumlar yapmamaktadır.	22	35
Yazar, ressamlar hakkında öznel yorumlar yapmamaktadır.	29	28

Tablo 3'te çalışma grubunda yer alan kitapların sanatla ilişkili eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır. İncelenen kitapların 51'inin ressamın yaşam öyküsüne yer verdiği; geri kalan 6'sının ise ressamın yaşam öykülerine yer vermediği bulunmuştur.

(K9)

İncelenen kitaplarda ressamın yaşam öyküsünün biyografi türündeki kitaplarda metin içinde verildiği, resimli öykü kitaplarında ise kitabın arkasında ayrı bir bölüm olarak verildiği bulunmuştur. Kimi biyografi türündeki kitaplarda ise ressamın yaşam öyküsünün hem metin içinde hem de kitabın arkasında ayrıca bir biyografi bölümü halinde sunulduğu tespit edilmiştir.

(K3)

Kitapların 29'unda ressamın temsil ettiği akıma ilişkin bilgi verilmemekten; 28'inde bilgi verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca kitapların bazılarında ressamın temsil ettiği akım hakkında metin içinde bilgilendirme yapıldığı, bazılarında ise ayrı bir başlık altında ele alındığı görülmüştür.

(K6)

(K55)

Kitapların 53'ünde ressamın tekniğine ilişkin bilgiler yer alırken, 4'ünde ressamın tekniğine ilişkin herhangi bir bilgi verilmediği belirlenmiştir.

Klimt'in resimlerinde en çok kadınlar görülür. Çok az erkeğin resmini yapar Klimt. İki yüzün üzerindeki tablolarının elli dördü manzara resmi. Ama binin üzerinde tamamlanmamış çizimi bulunuyor. Çizimlerinin de neredeyse tamamı kadın. Tablolardaki kadınların çoğu kızıl saçlı; hepsinin dudakları hafifçe açık. Ancak, 1902 yılına dek yaptığı resimleri, Klimt'in tarzını tam olarak yansıtmaz. Ressam, sanatının ilk döneminde yaptığı portrelerde beden orantılarına birebir uyar. Çoğu da yalın ve belli bir derinliğe sahiptir. Yani iki boyutludur diyebiliriz. Ama zaman geçtikçe bu tarzını terk eder Klimt. Bu kez resimlerinde derinlik kaybolur. Yani tek boyutlu resimlerdir hepsi. Tıpkı duvar resimlerinde olduğu gibi. Bununla birlikte, insanlara ait bedenler de bozulur.

(K20)

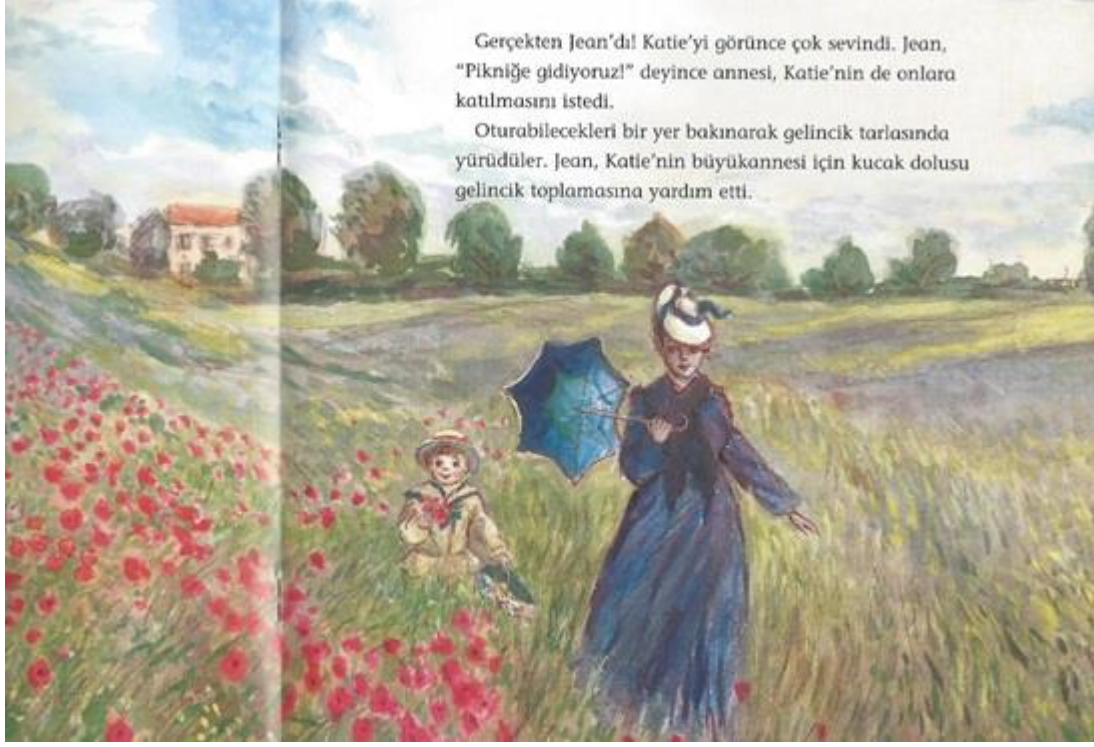
Kitapların 56'sında ressamların sanat eserlerinden örneklere yer verildiği, ancak 18'inde kısmen yer verildiği bulunmuştur. Ressamların sanat eserlerine kısmen yer verilen kitaplarda, resimleyen kişi tarafından eserin yeniden yorumlanarak çocuklara sunulduğu görülmektedir.

Saz Çalan (Kabre), 1973

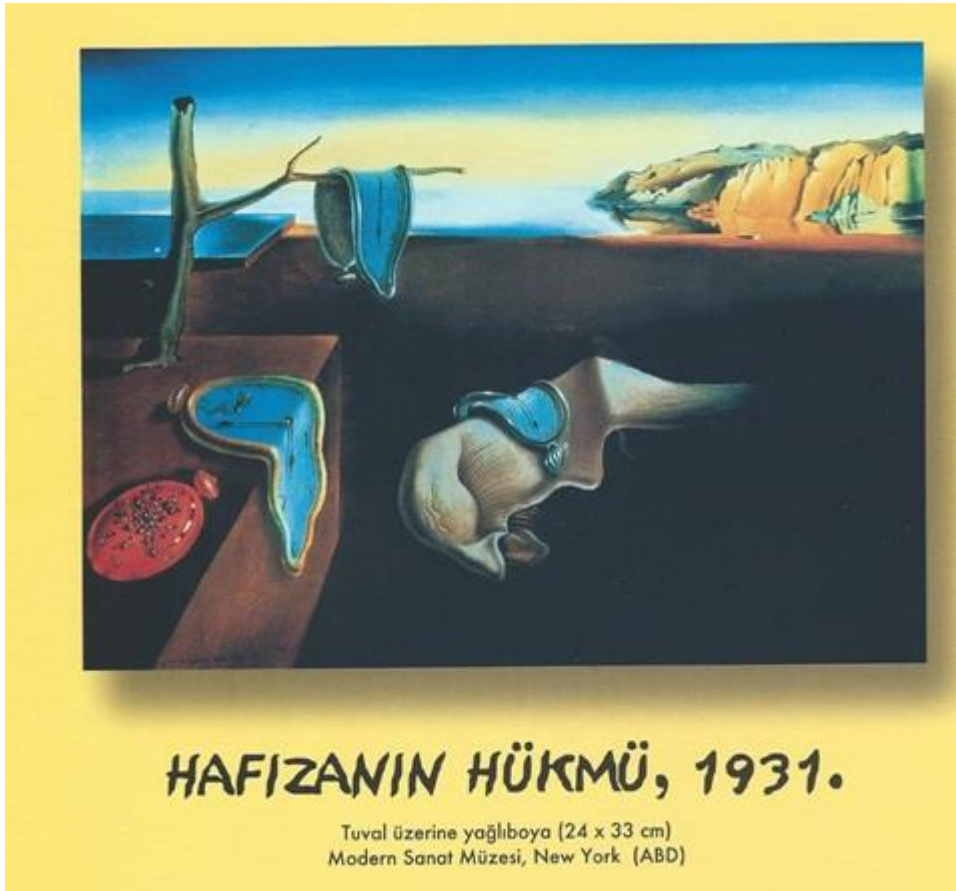

(K17)

(K53)

İncelenen kitapların 23'ünde ele alınan sanat eserlerinin künye bilgilerinin olduğu görülürken; 33'ünde ise sanat eserlerine ilişkin künye bilgilerinin olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca künye bilgilerinin yer aldığı 6 kitapta bu bilgilerin eksik verildiği tespit edilmiştir.

(K51)

Kitapların 52'sinin çocukların sanatı anlamalarını sağlayacak sanatın doğasına ilişkin bilgi ve kavramları (renk, desen, gölge, boyut, kompozisyon vb.) içerdiği, 5'inin ise içermediği görülmüştür.

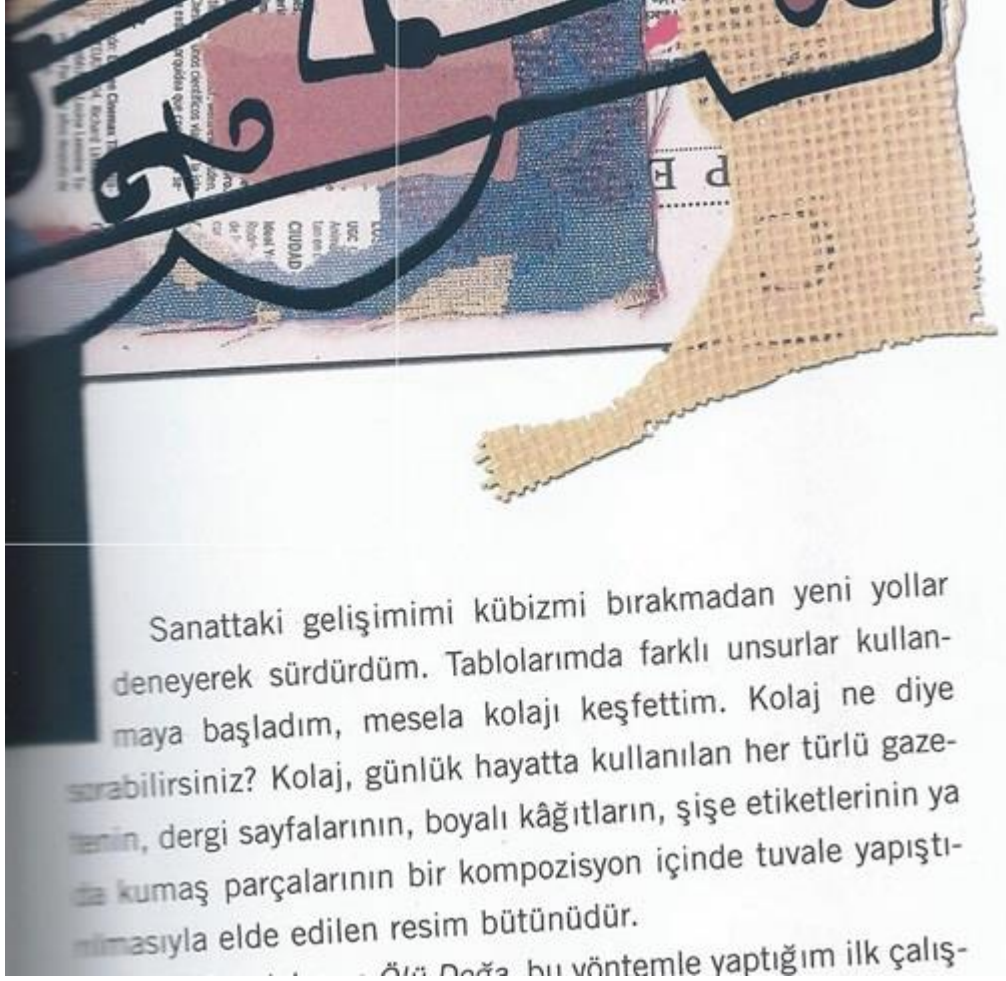

(K35)

(K41)

Çalışma grubunda yer alan kitapların 32'sinde kitapta geçen sanatsal terimlere ilişkin açıklamalar bulunmadığı, 25'inde ise ilgili açıklamaların yer aldığı tespit edilmiştir. Açıklamaların çoğunun kitapta metin içinde verildiği, 4 kitapta ayrıca sözlük içinde açıklama yapıldığı görülmüştür.

Sanattaki gelişimimi kübizmi bırakmadan yeni yollar deneyerek sürdürdüm. Tablolarımda farklı unsurlar kullanmaya başladım, mesela kolajı keşfettim. Kolaj ne diye sorabilirsiniz? Kolaj, günlük hayatta kullanılan her türlü gazetenin, dergi sayfalarının, boyalı kâğıtların, şişe etiketlerinin ya da kumaş parçalarının bir kompozisyon içinde tuvale yapıştırılmasıyla elde edilen resim bütünüdür.

(K2)

Meraklısına:

Pieter Bruegel: Doğumunu yaklaşık olarak 1525'tir, 1569 yılında ölmüştür.

Atölye: Sanatsal üretim ve el işçiliğinin yapıldığı mekân.

Çırak: Atölyede çalışan bir ustanın yanına sanat öğrenmek için girmiş genç insan.

Eskiz: Bir sanat yapının son halini yapmadan önce yapılan ön hazırlık çizimi.

Tuval: Üzerine resim yapılan gerdirilmiş pamuklu kaba bez.

Perspektif: Üç boyutlu nesnelere iki boyutlu resim düzleminde betimlemek.

Rönesans: Yeniden doğuş anlamına gelen Rönesans, 14. yüzyılda İtalya'da başlayan 16. yüzyıla kadar bütün Batı ve Orta Avrupa'da yayılan, Yunan ve Roma çağına öykünme olarak tanımlanan harekettir.

Tahıl Ambarı: Buğday, arpa, yulaf, mısır gibi tahılların saklandığı yer.

Tasvir Etmek: Bir konuyu ayrıntılarıyla anlatmak, betimlemek, resmini yapmak.

Viyana Sanat Tarihi Müzesi: Avusturya'nın başkenti Viyana'da bulunan ve 1891 yılında halka açılan sanat müzesi.

(K56)

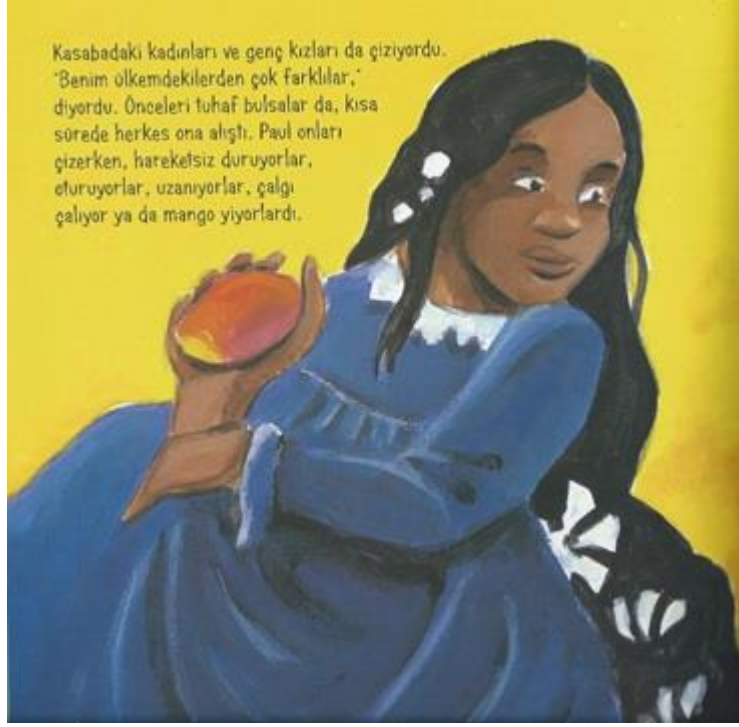
(K47)

İncelenen kitapların 41'inde kitapta yer alan bilgiler ve sanat eserlerinden örneklerle, sanatın zaman içinde değişim ve dönüşüm gösterebilen bir olgu olarak çocuklara sunulduğu bulunmuştur.

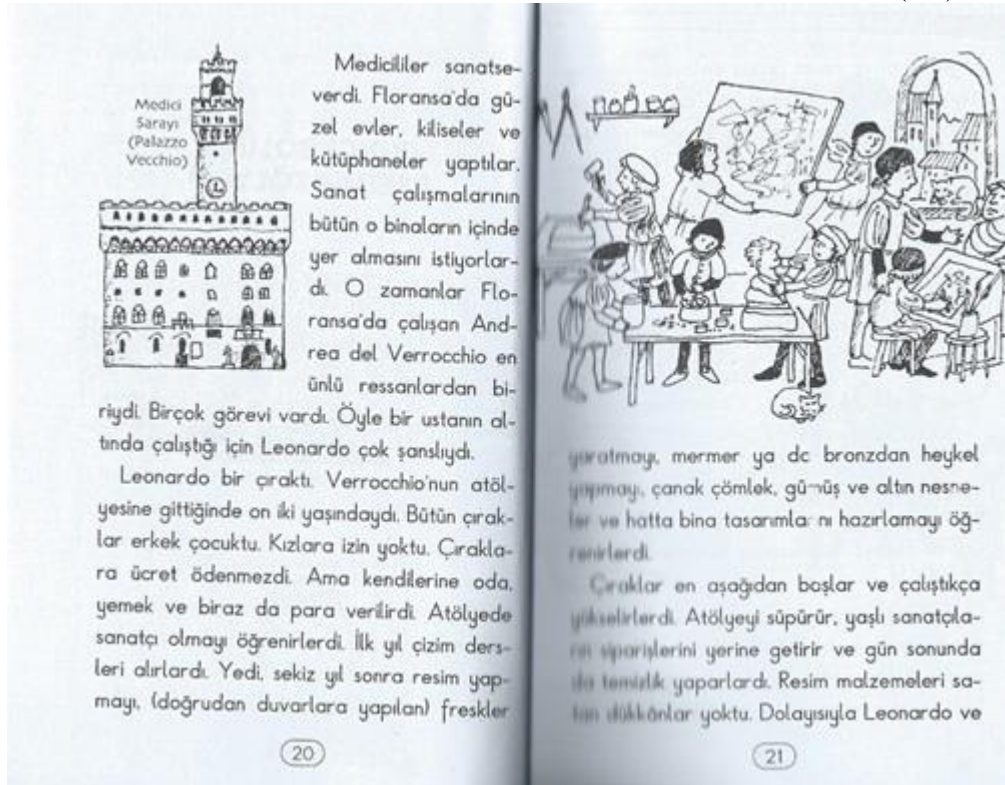

(K50)

İncelenen kitapların 51'inin aktardığı bilgiler ve farklı sanat eserlerinden örneklerle, çocukların farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmalarına katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

(K7)

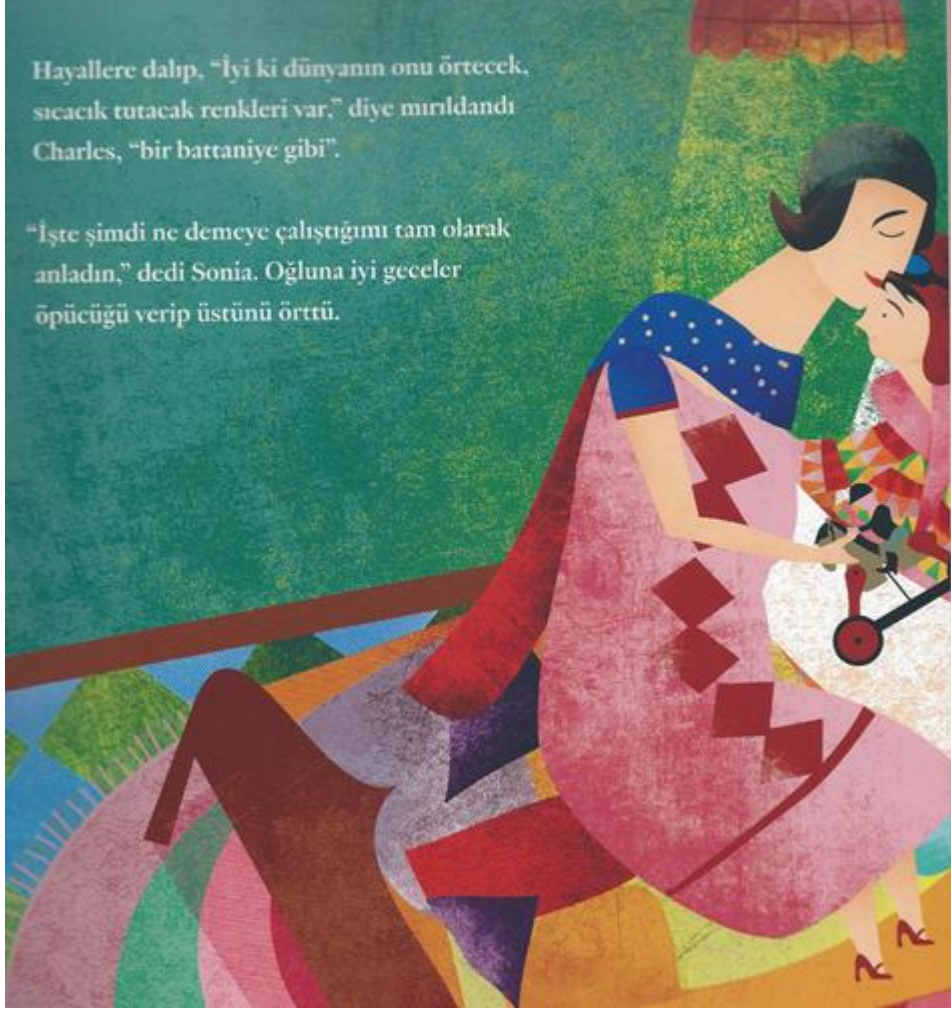
(K5)

Kitapların 48'inin, çocuklara farklı sanatsal teknik ve malzemeler kullanarak anlatım zenginliği yaratılabileceği farkındalığı kazandıracak nitelikte olduğu 9'unun ise bu farkındalığı kazandıracak nitelikte olmadığı tespit edilmiştir.

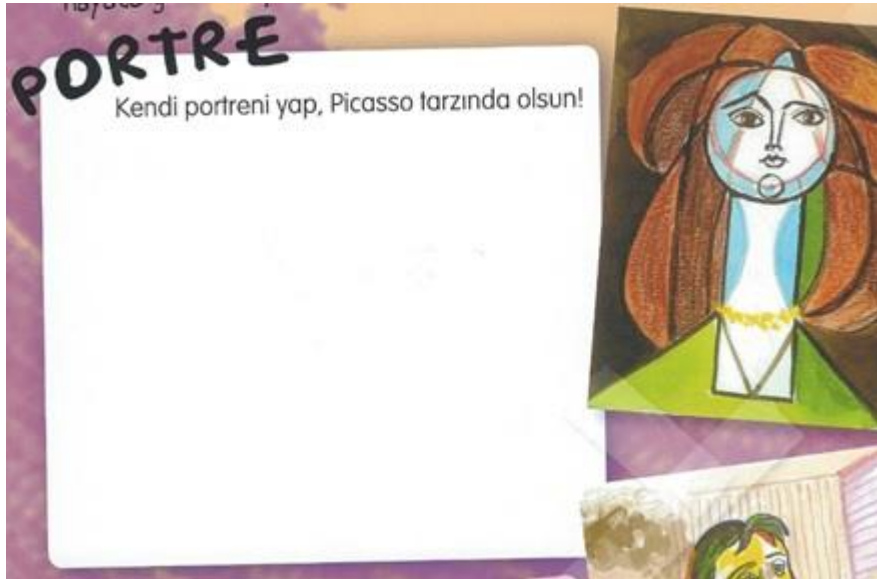
(K48)

Kitapların tamamının sahip oldukları görsellerle çocuğun estetik duyarlılık geliştirmesine katkı sağlayabileceği tespit edilmiştir.

(K38)

Kitapların 45'inde çocukların hayal güçlerini destekleyen etkinlikler bulunmadığı, 12'sinde çeşitli etkinliklerin yer aldığı bulunmuştur.

(K15)

ETÜD

4. Uzun bacaklı hayvanlar: Hamur hayvanlar kullanılarak heykel yapılması. Oyun hamuru ve içecek pipeti kullanarak uzun bacaklı hayvanlar yapın.

5. Dalı'ye Özgü Nesnelere: Alçı veya oyun hamuru kullanarak farklı nesnelere yapmaya çalışın (örneğin kaşık, esnek saat, yağlı yumurta vesaire.)

(K51)

Kitapların 45'inde ressamın insan doğasına uygun olarak güçlü ve zayıf yönleriyle tanıtıldığı, 12'sinde ise ressamın insan doğasından gelen zayıf yönlerine yer verilmediği bulunmuştur.

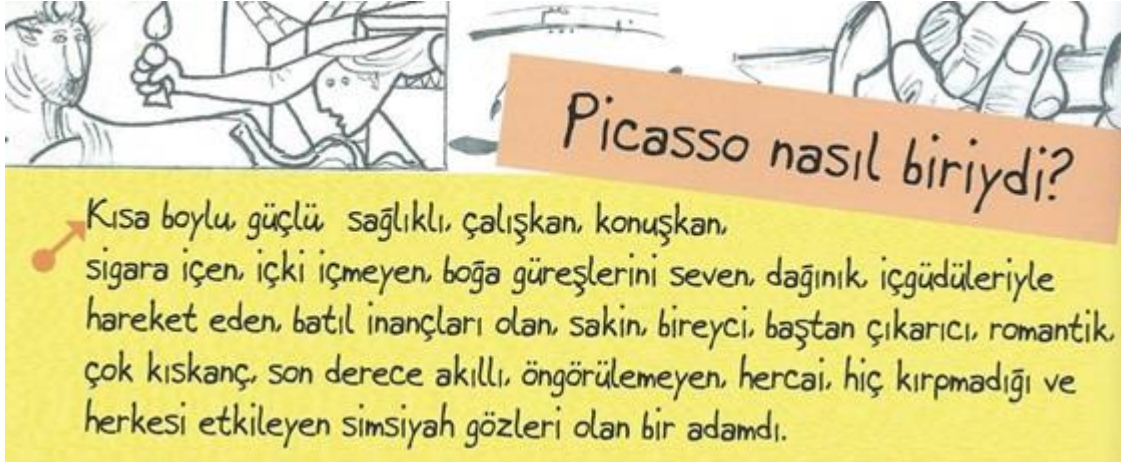

(K44)

Kitapların 22'sinde yazarın sanat eserleri hakkında öznel yorumlar yapmadığı ancak geri kalan 35'inde yazarların sanat eserleri hakkında öznel yorumlar yaptığı tespit edilmiştir. Benzer olarak kitapların 28'inde ressam hakkında öznel yorumlar yapıldığı belirlenmiştir.

(K13)

(K15)

Tartışma Ve Sonuç

Erken çocukluk yılları, bireylerin sanatla ilgili düşüncelerinin filizlendiği ilk yıllardır ve çocukların sanatla olan ilişkileri açısından önem taşımaktadır. Çocuklar sanatla meşgul olurken çocuklara yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak çeşitli ürünler ortaya koyacakları uygulama olanaklarının yanı sıra, sanatçıları ve sanat eserlerini tanıyacakları ortamlar da sağlanmalıdır (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Bu anlamda çocuğa göre hazırlanmış nitelikli resimli çocuk kitapları önemli araçlar olabilmektedir.

Araştırmada ressamaları konu alan resimli çocuk kitaplarının biçimsel ve sanatla ilişkili eğitsel özellikleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda incelenen kitapların en çok resimli öykü, ardından biyografi, eğitici ve bilgilendirici olarak kaleme alındığı, iki kitabın ise çizgi roman türünde olduğu tespit edilirken Galda ve Short'un (1993) yaptığı araştırmada, çocuklara yönelik hazırlanan sanat kitaplarının daha çok biyografi türünde hazırlandığını ifade edilmiştir. Araştırmanın bu sonucu günümüzde sanat ve sanatçılara ilişkin hazırlanan çocuk kitaplarında farklı türlere de ağırlık verildiğini düşündürmektedir. Ayrıca araştırmada 4-10 yaş grubu çocuklarına yönelik hazırlanmış kitaplar incelenmiş olup, daha büyük yaş grubuna yönelik hazırlanmış ressamaları anlatan çocuk edebiyatı eserlerinin incelendiği bir araştırmada, farklı türdeki kitapların ağırlıkta olabileceği düşünülmektedir. Araştırmada kitapların yaklaşık yarısının çeviri, yarısının ise yerli yazarlar tarafından kaleme alındığı bulunmuştur. Benzer olarak Akhun (2012) tarafından yapılan çalışmada da çeviri kitapların yoğunlukta olduğu ifade edilmiştir.

İncelenen resimli çocuk kitaplarının biçimsel özellikleri incelendiğinde, kitapların çoğunda ISBN numarasının bulunduğu, yaş grubunun belirtilmediği, kapak resminin ilgi çekici olduğu, ince karton kapağa sahip olduğu, sayfa numaralarının yer almadığı ve harflerin puntosunun çocukların gelişim özelliklerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen kitapların resimlemelerinin eğlendirici niteliğe sahip olduğu, sayfalarında resim metin uyumu bulunduğu ve resimlemelerin hareket ve anlam gücü taşıdığı bulunmuştur. İncelenen kitapların büyük çoğunluğu kuşe kağıttan oluşmaktadır. Kuşe kağıt okurken yansıma yaparak gözü yorabileceği için sayfalarda birinci hamur kağıt tercih edilmelidir. Genel olarak bakıldığında incelenen ressamaları anlatan resimli çocuk kitaplarının biçimsel açıdan nitelikli olduğu ve kitaplarda yer alan bazı biçimsel eksikliklerin sonraki baskılarda giderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmada incelenen kitaplarda en çok Leonardo da Vinci ve Vincent Van Gogh'a resamlara yer verildiği bulunmuştur. İncelenen kitapların büyük çoğunluğunda erkek ressamalar konu alındığı, yalnızca üç kitapta kadın ressamalara yer verildiği bulunmuştur. Ayrıca kitapların büyük çoğunluğunda yabancı ressamaların konu edildiği, yalnızca dört kitapta Türk ressamaların anlatıldığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu sonucu, Akhun (2012) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Araştırmada incelenen kitapların sanatla ilişkili eğitsel özellikleri değerlendirildiğinde, büyük çoğunluğunun ressamın yaşam öyküsüne, kullandığı teknikle ilgili bilgilere, ressamın sanat eserlerinden örnekler yer verdiği bulunmuştur. Kitapların yaklaşık yarısında ressamın temsil ettiği sanat akımına ilişkin bilgilere ve kitapların yarısından fazlasında kitapta geçen sanat eserlerine ait künye bilgilerine yer verilmediği tespit edilmiştir. Ressamın sanat akımına ve kitapta yer alan sanat eserlerinin künye bilgilerine yer verilmesinin çocukları bilgilendirerek merak uyandıracığı düşünülmektedir. İncelenen kitapların büyük çoğunluğunun çocukların sanatı anlamalarını sağlayacak sanatın doğasına ilişkin bilgi ve kavramları (renk, desen, gölge, boyut, kompozisyon vb.) içerdiği, çocuklara farklı sanatsal teknik ve malzemelerle anlatım zenginliği yaratılabileceğine dair farkındalık kazandırdığı, sanatı zaman içinde değişim ve dönüşüm gösterebilecek bir olgu olarak yansıttığı ve aktardığı bilgiler ve farklı sanat eserlerinden örneklerle çocukların farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmalarına katkı sağlayabileceği bulunmuştur. Benzer olarak Mathis (2015), sanat ve sanatçıları konu alan çocuk kitaplarını incelemiş, bu kitapların kültürün görsel sembolleri olduğunu ve çocukların dünyadaki çeşitliliği anlamalarına yardımcı olabileceğini ifade etmiştir. Araştırmanın bir diğer sonucu olarak incelenen tüm kitapların sahip olduğu görsellerle çocuğun estetik duyarlılık

geliştirmesine katkı sağladığı ve kitapların büyük çoğunluğunda ressamların insan doğasına uygun olarak güçlü ve zayıf yönleri ile çocuklara tanıtıldığı belirlenmiştir. Araştırmada ortaya çıkan olumsuz bir sonuç olarak kitapların yarıya yakınında yazarların sanatçılar ve sanat eserleri hakkında öznel yorumlar yaptığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda alan yazında sanat veya sanatçıları konu alan çocuk kitapları hakkında yapılan çalışmaların oldukça az sayıda olduğu ve bu konuda daha çok çalışmaya ihtiyaç olduğu düşünölmektedir. Araştırmada incelenen kitapların büyük çoğunluğunun biçimsel olarak istenen nitelikte olduğu sonucuna ulaşılırken; sanata ilişkin eğitsel özellikler göz önünde bulundurulduğunda bazı eksiklikler olduğu görölmüştür. Kadın ressamların ve geçmişten günümüze Türk ressamların ele alındığı nitelikli çocuk kitaplarındaki niceliksel ve niteliksel eksikliklerin giderilmesi için yayınevlerine önemli görevler düşmektedir. Sanata ve sanatçıya ilişkin ilk deneyimlerin edinildiği ve yeni düşüncelerin oluşturulduğu erken çocukluk dönemi çocuklarına sunulan kitaplarda sanat ve sanatçıya ilişkin öznel yargıların çocukların bakış açısını kolaylıkla etkileyebileceği için kitapların yeniden gözden geçirilerek yazarların öznel düşüncelerinden arındırılması gerektiği düşünölmektedir. Kitaplar, nesnel bir anlatımla, çocukları sorgulamaya, araştırmaya, kendi bakış açılarını oluşturmaya teşvik etmeli ve çocukların sanata ve sanatçılara ilişkin merak duygularını harekete geçirecek nitelikte olmalıdır. Ayrıca yayınevlerine yeni hazırlanacak yayınlarda bugüne kadar sıklıkla ele alınan sanatçıların dışında farklı sanatçılar ve sanat eserlerine yer verilmesi önerilmektedir. Böylelikle çocuklara edebiyat zevkinin yanı sıra sanatsal ve estetik açıdan da çeşitlilik sunulabilir.

Kaynaklar

- Akhun, B. (2012). Görsel sanatçıları tanıtan resimli çocuk kitaplarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 1*(1-11).
- Ayaydın, A. (2013). Sanat eğitiminin önemi. A. Ayaydın ve L. Mercin (Ed.). *Görsel sanatlar eğitiminde uygulamalar* içinde (ss.1-10). Ankara: Pegem Akademi.
- Bolat Aydoğan, K. E. (2013). An unaddressed issue in art education: review of children's art book. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 106*, 418-438.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dilidüzgün, S. (2007). Çocuk kitaplarının çocuğun sanat eğitimine katkısı. S. Sever (Ed.). *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu bildiriler kitabı* içinde (ss:111-116). Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi.
- Galda, L. & Short, K. G. (1993). Children's books: visual literacy: exploring art and illustration in children's books. *The Reading Teacher, 46*(6), 506-516.
- Gönen, M. ve Veziroğlu, M. (2013). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. M. Gönen (Ed.). *Çocuk edebiyatı* içinde (ss. 1-12). Ankara: Eğiten Kitap.
- Hsieh, H. F. & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research, 15*(9), 1277-1288.
- Kondracki, N. L. & Wellman, N. S. (2002). Content analysis: Review of methods and their applications in nutrition education. *Journal of Nutrition Education and Behavior, 34*, 224-230.
- Mathis, J. (2015). The significance of the arts in culture: learning through children's literature. *Libri & Liberi, 4*(1), 85-102.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analyses: An expanded sourcebook*. CA: Sage.
- Nas, R. (2004). *Örneklerle çocuk edebiyatı*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Şirin, M. R. (1998). *99 soruda çocuk edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış- çocuk edebiyatı nedir ne değildir?* Ankara: Kök.
- Şirin M. R. (2016). Edebiyat ve çocuk edebiyatı edebiyatın amacı ve işlevi. *Türk Dili Dergisi, CX*(780), 12-31.

Ek-1: Çalışma Grubunda Yer Alan Kitapların Listesi

Kodu	Kitabın Adı	Yayınevi	Basım yılı	Yazar	Resimleyen
K1	Benim Adım Leonardo da Vinci	Altın Kitaplar	2016	Antonio Tello	Johanna A. Boccoardo
K2	Benim Adım Picasso	Altın Kitaplar	2016	Eva Bargallo	Violeta Monreal
K3	Benim Adım Vincent van Gogh	Altın Kitaplar	2015	Carne Martin	Rebeca Luciani
K4	Frida Kahlo ve Hayvan Dostları	Aylak Kitap	2018	Monica Brown	John Parra
K5	Leonardo da Vinci Kimdi?	Beyaz Balina	2006	Roberto Edwards	True Kelley
K6	Degas Arkadaşım Edgar	Binbir Çiçek	2018	Anna Obiols	Subi
K7	Gauguin Arkadaşım Paul	Binbir Çiçek	2016	Anna Obiols	Subi
K8	Monet Arkadaşım Claude	Binbir Çiçek	2018	Anna Obiols	Subi
K9	Van Gogh Arkadaşım Vincent	Binbir Çiçek	2018	Anna Obiols	Subi
K10	Büyük İnsanların Hikâyeleri Leonardo'nun Paleti	Binbir Çiçek	2018	Gerry Bailey ve Karen Foster	Leighton Noyes ve Karen Radford
K11	Mona Lisa'yı Kim Çaldı?	Binbir Çiçek	2014	Ruthie Knapp	Jill McElmurry
K12	Soru ve Cevaplarla Leonardo da Vinci	Binbir Çiçek	2013	Sylvie Baussier	Xavier Mussat ve Olivier Nadel
K13	Sanat Kitabım Dali	Çiçek	2015	Jose Moran	Carmen Guerra
K14	Sanat Kitabım Leonarda da Vinci	Çiçek	2015	Jose Moran	Carmen Guerra
K15	Sanat Kitabım Picasso	Çiçek	2015	Jose Moran	Carmen Guerra
K16	Sanat Kitabım Van Gogh	Çiçek	2015	Jose Moran	Carmen Guerra
K17	Mavi'nin Mutluluğu	Desen	2012	Simla Sunay	Gökçe Akgül
K18	Dâhiler Sınıfı Leonardo da Vinci Zamanın Ötesinde Bir Beyin	Domingo	2017	Davide Morosinotto	Stefano Turcani
K19	Çocuklara Ressamlar Claude Monet	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K20	Çocuklara Ressamlar Gustav Klimt	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K21	Çocuklara Ressamlar Henri Rousseau	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K22	Çocuklara Ressamlar Leonarda da Vinci	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K23	Çocuklara Ressamlar Osman Hamdi	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K24	Çocuklara Ressamlar Pablo Picasso	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K25	Çocuklara Ressamlar Paul Gauguin	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K26	Çocuklara Ressamlar Salvador Dali	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K27	Çocuklara Ressamlar Van Gogh	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K28	Çocuklara Ressamlar Wassily Kandinsky	Etik	2011	Durmuş Akbulut	-
K29	Düğünde Saklanan Damat	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2015	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K30	Dünyanın En İlginç Yüzleri	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2014	Tevfik Taş	Sarah Bardaie

K31	Gizemli Mona Lisa	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2012	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K32	İlginç Ailenin Bilgiç Köpeği	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2014	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K33	Kandırıkçı Resimler	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2015	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K34	Komik ve Muhteşem Tablolar	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2015	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K35	Konuşan Ayçiçekleri	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2013	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K36	Tablodaki Prenses	Evrensel Çocuk Kitaplığı	2013	Tevfik Taş	Sarah Bardaie
K37	Kırmızı Balon Ünlü Ressamları Tanıyor	Karakarga	2018	Elif Gül Aydın	-
K38	Sonia Delaunay Yaşamın Renkleri	Marsık Kitap	2017	Cara Menes	Ramos
K39	Küçük İnsanlar ve Büyük Hayaller Frida Kahlo	Martı Çocuk	2018	Maria Isabel Sanchez Vegara	Gee Fan Eng
K40	Gürültülü Boya Kutusu Kandinsky'nin Soyut Sanatının Renkleri ve Sesleri	Nar Çocuk	2017	Barb Rosenstock	Mary GrandPre
K41	Anholt Sanatçılar Serisi Ünlü Ressamlardan Sanat Dersleri	Pearson	2012	Laurence Anholt	Laurence Anholt
K42	Claude Monet ve Sihirli Bahçesi	Pearson	2011	Laurence Anholt	Laurence Anholt
K43	Degas ve Küçük Dansçı	Pearson	2011	Laurence Anholt	Laurence Anholt
K44	Picasso ve Atkuyruğu Saçlı Kız	Pearson	2011	Laurence Anholt	Laurence Anholt
K45	Van Gogh ve Ayçiçekleri	Pearson	2011	Laurence Anholt	Laurence Anholt
K46	Osman Hamdi Bey	Poti Kare	2016	Meltem Ulu	Zeynep Özatalay
K47	Ben Dali	Sakıp Sabancı Müzesi	2008	Sibel Sonmaz	Cem Kızıltuğ
K48	Ben Miro	Sakıp Sabancı Müzesi	2014	Sibel Şengül	Rukiye Ulusan
K49	Ben Picasso	Sakıp Sabancı Müzesi	2005	Sibel Sonmaz	Cem Kızıltuğ
K50	Ben Rembrandt	Sakıp Sabancı Müzesi	2012	Sibel Sonmaz	Ayşe İnan Alican
K51	Dali'nin Sihirli Dünyası	Salyangoz	2007	Maria J. Jorda ve Eva Formiga	Muhammet Uzun
K52	Van Gogh'un Sihirli Dünyası	Salyangoz	2007	Maria J. Jorda ve Carles Torrent Pages	Muhammet Uzun
K53	Katie ve İzlenimci Ressamlar	Yapı Kredi Yayınları	2018	James Mayhew	James Mayhew
K54	Katie ve Yıldızlı Gece	Yapı Kredi Yayınları	2017	James Mayhew	James Mayhew
K55	Kaplumbağalı Adam Osman Hamdi Bey	Yapı Kredi Yayınları	2015	Dilek Maktal Canko	Eray Özbek
K56	Pieter Bruegel'in Gizemli Dünyası	Yapı Kredi Yayınları	2013	Dilek Maktal Canko	Eray Özbek
K57	Vincent ve Camille	Yapı Kredi Yayınları	2017	Rene Van Blerk	Wouter Tulp